

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom prihodnje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 5 kron, za Ogrsko 6 kron 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 7 kron; za drugo inozemstvo se računani naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne št. se prodajajo po 12 v.

Uredništvo in upravljalstvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje št. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 80— za 1/2 strani K 40— za 1/4 strani K 20— za 1/6 strani K 10— za 1/10 strani K 5— za 1/12 strani K 2:50 za 1/24 strani K 1.— Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 36.

V Ptuj, v nedeljo dne 9. septembra 1917

XVIII. letnik

Kdo je kriv svetovne vojne?

Več kot tri leta traja že grozovita, krvava svetovna vojna. Mi in naši zavezniki smo že opetovano ponudili roko sprave in miru. Sovražniki so našo ponudbo vedno odklonili. In vendar razširjajo ti naduti sovražniki še vedno očitno laž, da sta Avstro-Ogrska in Nemčija vojno povzročili. In celo v naših krajih se dobijo še vedno ljudje, ki takim govoricam ne samo verujejo, marveč jih celo sami razširjajo, to pa iz golega sovraštva proti nemštvu, proti naši zvesti in poštenu zaveznici Nemčiji. V zadnjih tednih smo n. pr. v slovensko-prvaških listih čitali naravnost neverjetne napade na — Nemčijo in njenega cesarja Viljama, medtem ko v teh listih takih napadov še nikdar nismo čitali zoper srbskega Petra ali ruskega carja... Ta hinavska, nevarna hujskarija v službi avstrijskih sovražnikov stoječih ljudi se mora ponehati, ker bi znala drugače vso javnost zastropiti. Proti tej nevarni hujskariji bode moral odlešaj vsak pošten Avstrijec vsa sredstva vporabiti in z največjo energijo nastopiti. Krinka se mora skritim sovražnikom Avstrije ravno tako iz obraza potegniti, kakor očitnim nasprotnikom!

Kdo je kriv svetovne vojne? To so dokazala že v Bruslju najdena poročila poslaničarja, pokojnega barona Greindl, nemške uradne izjave, temelječe na zgodovinskih resnicah, govori prejšnjega kanclerja, razkritja sedanjega kanclerja Michaelisa, mnogoštevilno izpovedb vojno-vjetih oficirjev, pojasnitev diplomatskih dogodkov pred izbruhom vojne itd. itd.

Nove dokaze, kdo je krivec svetovne vojne, pa prinaša z odločno jasnostjo priznanje, ki sta ga bivši ruski minister Suhomlinov in šef ruskega generalnega štaba pred svojimi ruskimi sodniki podala. Iz tega priznanja izvira brez vsacega dvoma, da je ruska panslaviistična vojaška stranka duševno slabotnega carja proti volji ruskega ljudstva, ki gotovo kakor avstro-ogrsko in nemško ljudstvo ni hotelo vojne, naravnost nalagala in v vojno prisilila; Anglija in Francoska pa sta si zavedali razvitka vojnih dogodkov in sta ta razvitek sistematično podpirali ter pripravljali. Krivi so torej naši sovražniki!

Ze 29. julija 1914 je ruski car povelje za mobilizacijo podpisal; v tem povelju ni določil samo delno mobilizacijo, kakor je ruska vlada doslej vedoma lagala, marveč splošno mobilizacijo vseh ruskih bojnih sil. Januškevič je priznal pri sodnijski razpravi, da je ze 29. julija popoldne imel dekret mobilizacije carja v svojem žepu. Bržkone je odločitev že popoldne dne 29. julija padla. Isti dan, popoldne ob 3. uri, dal je Rus Januškevič nemškemu vojaškemu atašeju svojo častno besedo, da mobilizacija še ni zapovedana; ponudil je tudi, da podeli to častno izjavo celo pismeno. Zamolčal pa je, da je imel podpisano mobilizacijsko povelje že v žepu. Januškevič je torej nemškega vojaškega atašeja nalagal in mu zlagano častno izjavo podal, kar je pač za naše šege in misli

o poštenju nerazumljivo. Dne 29. julija ob 11. uri zvečer telefoniral je car s Suhomlinowom in je vzel v tem telefonskem pogovoru povelje mobilizacije nazaj. Januškevič dobil je isto naročilo. Upirala sta se, češ, da se enkrat zapovedano mobilizacijo ne more več vstaviti, ali car je vendar zapovedal, da splošne mobilizacije ne sme biti. Drugo jutro je Suhomlinow nalagal carja, češ da se izvrši mobilizacija le v južno-vzhodnih okrajih. Vedel je pri temu natanko, da je bila povsod v toku, ker se je bil z Januškevičem v tem dogovoril, da ne bodeta ubogala carjevega povelja. Ruski zunanji minister Sasonow je potem do 30. julija carja pregovoril in tako se je s splošno rusko mobilizacijo svetovna vojna pričela.

To so dokazi zgodovinskega pomena, ki pravijo jasno, da so naši sovražniki krivi svetovne vojne. V bojazni pred odgovornostjo za svoj zločin dolžijo sedaj Avstro-Ogrsko in Nemčijo. Pa resnica se ne da prikriti!

Nemčija je vse storila, da bi spor med Avstro-Ogrsko in Srbijo na te dve državi omejila. Ali ko je ruska vojna stranka z lažmi slabotnega carja prisilila, da se postavi na stran kraljemorilskih Srbov, je izvršila Nemčija svojo pošteno zavezniško dolžnost in je stopila „in schimmernder Wehr“ na stran Avstro-Ogrske. In skozi tri leta se borimo rama ob rami proti polovici sveta, ki nas hoče zdrobiti in uničiti. Kakor brat in brat, tako se borita Avstrijec in Nemeč. Zato pa je največji sovražnik domovine tisti, ki hoče v tej uri nevarnosti to zavezniško zvestobo motiti ter kaliti. Zvestoba za zvestobo!

Svetovna vojska.

Zmagoviti naš odpor ob Soči.

Avstrijsko uradno poročilo od četrtka.

K.-B. Dunaj, 30. avgusta. Uradno se danes razglša:

Vzhodno bojišče. Nemški regimenti razširili so svoje nove uspehe severno od Focsani z zavzetjem kraja Iresti, ki so ga potem obdržali proti mnogoštevilnim napadom. Južno od Ocne izjalovili so se sovražni sunki. Bolj severno dvignilo se je na mnogoštevilnih oddelkih bojno delovanje.

Italijansko bojišče. Velika bitka ob Soči bila je tudi včeraj z največjo ljutostjo nadaljevana. Braniteljev odpor ostal je zmagovit v najhujših navalih. V prostoru severno od Kala sta se razbila v jutranjih urah dva močna italijanska napada. Pri Podlescu, Madoni in Britofu metal je sovražnik skozi celi dan do pozne noči nepretrgano nove množice proti našim postojankam. Vsi navalili so se razbili ob trdni vztrajnosti naših čet. K mnogim bojnim sredstvom, s katerih pomočjo je skušal sovraž-

nik naš odpor premagati, prišlo je včeraj neko novo, v tej pokrajini nepričakovano. Vzhodno od Britofa jahala je italijanska kavaljerija proti našim obrambam. Bila je od strojnih pušk sprejeta in uničena. Za junaške borilce na Montu San Gabrielle prinesel je 29. zopet vroče ure. Vedno zopet je ponavljal sovražnik napade. Proti večeru se mu je posrečilo, vdreti na severni strani v naše järke. Po nastopu teme pričele so v težki nevihti naše čete s protisunkom. Zopetni boj končal je z nerednim begom Italijanov. Tudi vzhodno od Gorice pritisek sovražne armade še ni ponehal. Ako se je dopoldne zavračalo le posamezne napade, pričel je nasprotnik popoldne po večurnem bobenskem ognju zopet s splošnim, širokim množinskim napadom. Zopet je stala pokrajina od San Marca v središču bojev. Z bajonetom in ročnimi granatami se je tukaj kakor povsod med Santo Caterino in Vrtojbo prvo črto obdržalo. Pri Kostanjevici smo potisnili svojo fronto po uspešnem napadu na nasprotnika nekaj naprej. Poleg drugih čet so se v zadnjih bojih tudi oddelki regimentov 10 (Przemysl) in 48 (Nagy Kanizsa) posebno odlikovali. Krvave izgube sovražnika so izredno težke. Število od začetka 11. bitke dobljenih vjetih povišalo se je na več kot 10.000 mož. — Trst je bil dopoldne drugič, danes zjutraj tretjič v 48 urah od sovražnih letalcev bombardiran. Napadom je več prebivalcev padlo kot žrtev. Več zasebnih poslopj je bilo poškodovanih. Šef generalštaba.

Nemško uradno poročilo od četrtka.

K.-B. Berlin, 30. avgusta (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. Pri Wiertje luti sunek Angležev, ki je bil z velikimi izgubami odbit. — Armada nemškega prestolonaslednika. Na Chemin des Damesu izjalovilo se je več po ognju zapričetih poizvedovalnih sunkov Francozov pri Cernyju.

Vzhodno bojišče. Fronta princa Leopolda. Pri Dünaburgu in Smorgonu oživelo je ognjeno delovanje. — Fronta nadvojvode Jožefa. Južno od Trigul-Ocne bili so rumunski napadi proti našim črtam zavrženi. — Armada Mackensen. Bojni uspeh od 28. avgusta v gorovju severno-zapadno od Focsani bil je včeraj razširjen. Krepi sunek preiskušanih napadalnih čet vrgel je ljuto branečega se sovražnika iz Iresti in ga je silil preko visočin severno vasi do doline Susite. Vjeli smo nad 300 mož in zaplenili mnogo strojnih pušk ter vozov. Ljuti razbremenilni napadi, ki jih je napravil nasprotnik brez ozira na izgube ljudi proti od nas severno-vzhodno in severno od Mucelula pridobljenim črtam, ostali so brezuspešni in brez vpliva na napadalno gibanje zapadno od Susite. Ob Seretu in spodnji Donavi povišalo se je bojno delovanje.